

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Clasa a V-a
Școli/secții cu predare în limbile altor minorități naționale
Etapă județeană/a sectoarelor municipiului București
16 februarie 2019

- Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Totalul este de 120 de puncte.

Citește cu atenție următoarele texte:

A.

Vine și primăvara în casa bunicilor, dar nu din calendar, căci oricât ar spune calendarul april, april, bunicul tot cu șoșoni, blană, fular și căciuliță de lustră ruginie se încumetă pe-afară, până la hală, de pildă (de unde aduce nepotului câte o bucată de halviță) sau până la Piața Sfântului Spiridon. (Grozav îi plăcea nepotului, când era mic, să audă că bunicul a fost în Piața Sfântului Spiridon: adică în vizită la sfântul Spiridon. Și de ce „piață”? Păi, dacă un boier de pe pământ primește musafiri în salon, un boier din cer, adică un sfânt, nu-i poate primi decât într-o piață; din care judecată, în afară de altele, se poate vedea și vârsta nepotului.)

Până când, într-o bună zi, tocmai când bunicul să plece împodobit ca un Moș Crăciun, glasul bunicei răsună glumeț, dar cam urzicat, de pe undeva din spatele casei:

— Hei, coane Alecule, da' mata nu mai scuturi iarna? Că doar nu te-ai tocmnit moșneag cu anul la cojoace!

Iar către nepot, c-o octavă mai jos:

— Flaimucule, sări de-ajută lui bunicu-tău, să fie cavaler.

Prin urmare, nepotul scoate șoșonii bunicului care pleacă la plimbare, fără mănuși de lână, scârțâind la fiecare pas din botinele ușurele, însoțit până la porțiță de nepot și de motanul raitelor de primăvară.

Cu capul gol în soare și în adiere, nepotul rămâne la porțița de lemn, ca și cum ar aștepta pe cineva. Nu așteaptă pe nimeni. Stă în soare, pe urma bunicului. Porțița e de lemn albastru – așa cum mai târziu a văzut că e și biserița Sfântului Mercurie de pe ulița Rădășenilor. E tare dulce lemnul albastru când începe primăvara. Parcă stai lângă cer, cot la cot cu îngerii.

Vorba bunicii: „Mata nu mai scuturi iarna?” e ca o piatră năzdrăvană; de-acolo începe primăvara; și cu nepotul, și cu celelalte, până la bunicul. Crengile zarzărilor fumegă floare nouă cu atâta lumină, că parcă în fiecare zarzăr e un răsărit de lună plină. [...]

Bunicul își pune lavalieră de mătăasă albă cu puchiței.

Ionel Teodoreanu, **Bunicii. Cele patru anotimpuri**

*lustră – vidră

*puchiței – picățele

B.

Primăvara este unul dintre cele patru anotimpuri ale zonei temperate, marcând tranziția de la iarnă spre vară. Din punct de vedere astronomic, marcarea începutului primăverii este, de cele mai multe ori, legată de echivalența dintre durata temporală a zilei și a nopții, timp al anului numit echinox în astronomie. Astfel, în emisfera nordică, echinoxul de primăvară este datat astronomic în jur de 21 martie al fiecărui an, în timp ce în emisfera sudică, același echinox este în jurul datei de 23 septembrie. Simultan cu existența unui echinox într-una dintre cele două emisfere ale Terrei, echinoxul „opus” marchează cealaltă emisferă. [...]

În realitate, datorită condițiilor specifice, geografice și climatice, ale diferitelor locuri care aparțin zonelor temperate, există foarte multe criterii care trebuie considerate pentru a marca anotimpul primăvară. Aceste diferențieri specifice au marcat profund viața oamenilor din diferite zone ale planetei din punct de vedere agricol, existențial, filozofic și cultural. Întotdeauna, primăvara și echivalentul său conceptual, filozofic și ideatic au însemnat dezghețul, topirea, trezirea la viață, reînnoirea și renașterea naturii, a vieții și a societății”.

Anotimpul primăvara, www.wikipedia.org

SUBIECTUL I – Elemente de construcție a comunicării

50 de puncte

Scrive pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect, cu privire la textul dat.

1. Există semivocale în toate cuvintele din seria: **5 puncte**
  - a) *anului, boierul, renașterea;*
  - b) *cojoace, doar, Mercurie;*
  - c) *piatră, floare, bunicul;*
  - d) *bunicii, fiecare, criterii.*
2. Numărul de sunete al cuvintelor *bunicilor, căciuliță, echivalentă* este indicat corect în seria: **5 puncte**
  - a) 8 sunete, 8 sunete, 10 sunete;
  - b) 8 sunete, 9 sunete, 11 sunete;
  - c) 9 sunete, 8 sunete, 10 sunete;
  - d) 9 sunete, 9 sunete, 11 sunete.
3. Sunt corect scrise toate cuvintele din seria: **5 puncte**
  - a) *înpodobit, echinosc, dezghețul;*
  - b) *împodobit, echinox, desghețul;*
  - c) *înpodobit, echinosc, desghețul;*
  - d) *împodobit, echinox, dezghețul.*
4. Sinonimul corespunzător pentru sensul din text al cuvintelor *se încumetă, musafir* se află, în ordine, în seria: **5 puncte**
  - a) *iese, călător;*
  - b) *iese, oaspete;*
  - c) *îndrăznește, călător;*
  - d) *îndrăznește, oaspete.*
5. Aparțin câmpului lexical al articolelor vestimentare toate cuvintele din seria: **5 puncte**
  - a) *căciuliță, mănuși, lână, lavalieră;*
  - b) *căciuliță, mănuși, lână, mătăasă.*
  - c) *șoșoni, căciuliță, mănuși, cap;*
  - d) *șoșoni, fular, căciuliță, mănuși;*
6. Substantivul *primăvară* are funcția sintactică de subiect în enunțul: **5 puncte**
  - a) *Primăvara, natura renaște.*
  - b) *Primăvara înfloresc grădinile.*
  - c) *Vine primăvara cu un alai de flori.*
  - d) *Vine în primăvară la bunici.*
7. Verbele subliniate din fragmentul: *Grozav îi plăcea nepotului, când era mic, să audă că bunicul a fost în Piața Sfântului Spiridon: adică în vizită la sfântul Spiridon. Și de ce „piață”? Păi dacă un boier de pe pământ primește musafiri în salon, un boier din cer, adică un sfânt, nu-i poate primi decât într-o piață*, sunt, în ordine, la timpul: **5 puncte**
  - a) *imperfect, perfect, imperfect;*
  - b) *imperfect, perfect compus, prezent;*
  - c) *perfect compus, perfect compus, prezent;*
  - d) *perfect compus, prezent, prezent;*
8. Verbul *a fi* are valoare predicativă în secvența: **5 puncte**
  - a) *bunicul a fost în Piața Sfântului Spiridon;*
  - b) *când era mic;*
  - c) *E tare dulce lemnul albastru;*
  - d) *să fie cavalier.*
9. Verbul *a sări*, la modul imperativ, forma negativă este scris corect în enunțul: **5 puncte**
  - a) *Nu sării!*
  - b) *Să nu sari!;*
  - c) *Nu sări!;*
  - d) *Nu sărea!.*
10. Propoziția simplă care se obține din următoarea propoziție dezvoltată: *Crengile zarzărilor fumegă floare nouă cu atâta lumină este:* **5 puncte**
  - a) *Crengile fumegă.*
  - b) *Fumegă floare.*
  - c) *Crengile zarzărilor fumegă.*
  - d) *Zarzării fumegă.*

SUBIECTUL al II-lea – Lectură și redactare

40 de puncte

a. Înțelegerea textului nonfictițional (20 de puncte)

1. Numește zona climatică specifică anotimpului primăvara. **4 puncte**
2. Notează momentul astronomic care marchează venirea primăverii. **4 puncte**
3. Explică, în 30-50 de cuvinte, semnificația afirmației: *Întotdeauna, primăvara și echivalentul său conceptual, filozofic și ideatic au însemnat dezghețul, topirea, trezirea la viață, reînnoirea și renașterea naturii, a vieții și a societății.* **6 puncte**
4. Prezintă, în 60 – 80 de cuvinte, rolul informativ al textului B. **6 puncte**

b. Scriere despre textul fictițional (20 de puncte)

Scrie un text, de 80 – 120 de cuvinte, în care să prezinți modul în care este redat anotimpul primăvara în cele două texte-suport.

SUBIECTUL al III-lea – Elemente de interculturalitate

20 de puncte

Redactează un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare care să ilustreze mesajul din textul: *Să-i iubim pe semenii noștri ca pe noi înșine, să măsurăm pe alții cu măsura cu care ne măsurăm pe noi, să prețuim lucrurile și nevoile lor prin cele ale noastre. Când le dorim ceea ce ne dorim nouă și când îi vom feri de ceea ce ne ferim noi, atunci vom împlini legea adevăratei iubiri.* (Confucius)

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a faptelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să valorifici mesajul textului dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecți normele de ortografie și de punctuație.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care textul are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.